

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theses Theologicae De Peccatis Ignorantiae Et Potissimum Ignorantiae Juris Naturae

Huygens, Gommarus

Lovanii, [1683?]

XI. Ex famosâ definitione peccati: Dictum, factum &c. ostenditur quod ignorantia juris naturæ nunquam in totum excuset agentem contrá illud.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40433

Alensis, Gratianus, Bonaventura, Guiliel. Parisiensis, Guiliel. Altissiodorensis, Durandus, Gabriël, Gerson, Adrianus, Alphonfus à Castro. Hâc de causâ Vincent. Contensonius, dum sibi fecerat hanc objectionem, quâ nullâ Adversariis nostris frequentior. *Nostra sententia videtur esse Ianseniana &c.* Respondet in hunc modum: *Dicendum pueriliter & ignoranter nostra sententia Auctorem fingi Iansenium; atque impertinenter tam antiqua doctrina Iansenismi notam inuri, ut illi vulgi creetur invidia; nam ut Vasquez in 1. 2. Disput 122. cap. 1. & Paulus Comitulus lib. 5. responsionum mor. cap. 1. aiunt: omnes Antiqui Theologi in ea fuere sententiâ, nunquam invincibilem, sed semper vincibilem esse juris naturalis ignorantiam.* Pergit Contensonius: *Fortè Iansenista fuerunt, Alexander de Ales, Gratianus, Durandus, Alphonfus à Castro, Altissiodorensis, Gabriël, Hugo Victorinus, Guiliel. Parisiensis, Adrianus, S. Bonaventura, & ipsemet D. Thomas?*

Hinc patet manifestè falsum esse quod asseruit fictitius Ulicus Jonson, cui non sufficebat dixisse, ad peccandum formaliter requiri notitiam malitiæ; sed insuper addit: *quod contendunt Theologi, si paucos excipias, passim omnes.* Nos contra dicimus & pro indubitato habemus, ad peccandum formaliter non requiri notitiam malitiæ; & intrepidè addimus; *quod contendunt Theologi, si Ulicum Jonson & ipsi similes excipias, passim omnes.* Siquidem ex doctrina Ulici Jonson consecutaneum esse ostendimus, & quidem evidenter: *non dari peccata ignorantia, quod, exceptis Cælestio & Abaelardo, non scimus an asseruerit ullus.*

X I.

Ex famosâ definitione peccati: Dicitum, factum &c. ostenditur quod ignorantia juris naturæ nunquam in totum excuset agentem contra illud.

EX hâc definitione peccati: *Dicitum, factum vel concupitum contra legem æternam, quæ* SS. Augustini & Thomæ auctoritate stabilita est, & communi Theologorum consensu recepta; consecutaneum est peccari quoties contra jus naturæ aliquid fit, dummodò liberè fiat & humano modo. Quidquid enim fit contra jus naturæ, fit contra legem æternam, siquidem lex naturæ est participatio quædam legis æternæ, vel potius est ipsa lex æterna ut à creaturâ rationali cognoscibilis. Porro lex æterna & lex naturæ eò modo consideratæ, in re sunt unum & idem; ambæ sunt indispensabiles, immutabiles, æternæ, ambæ sunt æterna & incommutabilis *veritas, honestas, justitia, ratio, ordo & sapientia,* & ut paucis, sunt ipse Deus; ad quem lib. 4. Confess. cap. 9. Augustinus: *Lex tua Veritas, Veritas tu:* adeoque etiam dicere potuisset, *lex tua honestas, justitia &c.* (æterna scilicet & incommutabilis) *honestas, justitia tu.* Quidquid proindè fit contra legem naturæ, fit contra æternam veritatem, honestatem, justitiam &c. & contra legem æternam ac Deum ipsum. Ex. gr. si quis mentiatur, quamvis id putet aliquâ utilitate aut necessitate esse licitum, hoc ipso, sicut agit contra jus naturæ, etiam agit contra æternam veritatem &c. adeoque contra legem æternam & Deum ipsum, atque ita juxtâ datam definitionem committit veri nominis peccatum. Nec refert quod ignoret se agere contra legem naturæ, contra veritatem, legem æternam ac Deum, quia non obstante illâ ignorantia objectum tam intellectûs quàm voluntatis hominis mentientis essentialiter involvit contrarietatem ad æternam veritatem, honestatem &c. adeoque ad legem æternam & Deum ipsum. Secus, ut ex anterioribus conclusionibus, potissimum 8. & 9. patet, si quidpiam, quod aliàs foret illicitum, committatur ex involuntario errore facti, aut involuntario errore legis positivæ; quandoquidem quod fit ex tali errore, prout est objectum cognitionis & volitionis, non fit contrarium æternæ honestati, sapientiæ &c. & per consequens etiam non fit contra legem æternam ac ipsum Deum. Si tamen ejusmodi sive ignorantia, sive error esset voluntarius, qui ex illo perperam aliquid ageret, interpretativè haberet pro objecto cognitionis & volitionis quidpiam contrarium honestati &c. cum interpretativè veller ex.

gr. occidere hominem quem voluntario errore putaret esse feram, vel interpretativè vellet prævaricari legitimum præceptum Superioris dum voluntario errore illius est ignarus. Nemo miretur quod hic toties dicamus veritatem honestatem, justitiam &c. æternam scilicet & incommutabilem, esse Deum; item legem æternam esse Deum; quia ex Scripturâ & manifestâ ratione habemus nihil esse æternum & incommutabile præter Deum solum: hinc S. Augustinus: *Dominus justitia est* serm. 17. de verbis Apost. cap. 3. *Est planè ille summus Deus vera justitia.* Epist. 122. *Amandus est non sicut aliquid quod videtur oculis, sed sicut amatur sapientia, & veritas, & sanctitas, & justitia...* non quemadmodum sunt illa in hominibus, sed quemadmodum sunt in fonte incorruptibilis & immutabilis sapientiæ. De catechiz. rudib. cap. ult. Et lex æterna ab Augustino definitur: *ratio Divina, vel voluntas Dei ordinem naturalem conservari jubens, perturbari vetans.* Hæc est humanorum actuum regula, de quâ Aug. *nisi homo secundum justitiæ regulam direxerit actus suos, in errorem iniquitatis impingitur* serm. 44. de divers. cap. 6. & in psal. 61. *Cum sis injustus, esse non potes justus, nisi convertendo te ad quandam justitiæ: à qua si recedis, injustus es; ad quam si accedis, justus es, Te recedente non deficit, te accedente non crescit.*

X I I.

Media & impedimenta notitiæ juris naturæ.

Nunquid non sapientia clamitat, inquit Sapiens proverb. 8. *& prudentia dat vocem suam? In summis excelsisque verticibus supra viam, in mediis semitis stans, juxta portas civitatis in ipsis foribus loquitur, &c.* Similia habemus proverb. 1. *Sapientia foris predicat, in plateis dat vocem suam: in capite surbarum clamitat, in foribus portarum urbis profert verba sua, dicens: usquequo parvuli diligitis infantiam, & stulti ea, quæ sibi sunt noxia, cupient, & imprudentes odibunt scientiam?* Ex his colligimus quod æterna sapientia sive lex æterna sit quantum est ex parte suâ admodum perceptibilis, est enim *lux vera quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum,* non quidem *lux sensuum, sed mentium.* Et sicut lux corporalis quamvis admodum ex se visibilis non ab omnibus percipitur, ita quoque non ab omnibus percipitur illa *lux mentium,* saltem non quoad omnia. Dicimus saltem non quoad omnia quia ut ait S. Thomas 1. 2. q. 94. *ad legem naturalem pertinent primo quadam præcepta communissima, quæ sunt omnibus nota. Quantum ad illa principia communia, lex naturalis nullo modo potest deleri in universali, deletur tamen in particulari operabili secundum quod ratio impeditur applicare commune principium ad particulare operabile.* Rationem hujus impedimenti allegat S. Thomas *concupiscentiam vel aliquam passionem.* Quantum verò ad alia præcepta secundaria, *potest lex naturalis deleri de cordibus hominum.* Causas iterum subjungit: *vel propter malas persuasiones, vel etiam propter pravas consuetudines & habitus corruptos.* Ex adverso cælestes illuminationes, boni mores & habitus virtuosus conducunt ad legis naturalis etiam in secundariis præceptis perceptionem. Pro quo notandum quod duabus potentiis, intellectu scilicet & voluntate, eatur ad legis naturalis notitiam, & iisdem indè recedatur. Pro accessu juvant hæc media sive adjutoria. Ex parte intellectus, conversio ad rationes æternas & incommutabiles quæ sunt *veritas, lux vera, ac ipse Christus* ut Deus, studium & inquisitio veritatis, & potissimum oratio pro illuminatione cælitus impetrandâ, talis scilicet, tamque diuturna ut res illa mereretur. Ex parte voluntatis, affectus virtuosus, hi enim sunt etiam luminosi, & potissimum affectus binæ charitatis, cum ex ejus præceptis tota lex pendeat & Prophetæ. Accessum ad legis naturalis notitiam impediunt, adeoque recessum adferunt hæc obstacula, sive impedimenta. Ex parte intellectus, præcipitatio, inconsideratio, & singulariter præsumptio, quâ pro veritatis discipulatu, quem omnis intellectus creatus debet agnoscere, proceditur, saltem in quibusdam, ac si quis vendicaret sibi magisterium proprium unico Magistro, scilicet veritati. Ex parte voluntatis impediunt affectus ac habitus inordinati, item concupiscentia, potissimum circa eadem